

پیش گفتار

بانکها و مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات مالی، با تأمین منابع مالی لازم برای فعالیتهای تولیدی، خدماتی و بازرگانی و ارائه خدمات گسترده مالی، نقش بسیار مهم و مؤثری را در پیشرفت و توسعه اقتصادی هر کشور ایفا می‌کنند. بنابر این شایسته است، هنگامی که به مطالعه صنعت بانکداری می‌پردازیم، به نیروهای پر قدرتی که تمام بخش خدمات مالی را تغییر شکل می‌دهند توجه کنیم.

امروزه، ضرورت دارد به جای آنکه فقط بر بانک و بانکداری تمرکز کنیم، به صورت مداوم توجه خود را به یک صنعت بسیار گسترده‌تر خدمات مالی معطوف نماییم؛ چون در غیر این صورت ممکن است نکات بسیار مهم را در مطالعه این صنعت از دست بدهیم.

ایجاد و توسعه گروه‌های مالی در قالب هلدینگ، دامنه خدمات مالی بانکها را بسیار گسترده و متنوع کرده است. امروزه بانکها، افزون بر ارائه خدمات سنتی و متداول بانکی، خدمات متنوع دیگری مانند بیمه، لیزینگ، تأمین سرمایه، صرافی، کارگزاری بورس اوراق بهادار، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، خدمات کارت و بسیاری دیگر از خدمات مالی را ارائه می‌دهند. این گستردگی و تنوع خدمات مالی در حدی است که بانکها را به فروشگاه‌های بزرگ خدمات مالی تبدیل ساخته است.

ادغام و هم‌گرایی، پدیده، دیگری است که بانکها و مؤسسات ارائه‌دهنده خدمات مالی با آن روبه‌رو هستند. در جهان امروز، بانکها و مؤسسات مالی غیربانکی کوچک برای تقویت بنیه مالی، پیش‌گیری از قصور و ورشکستگی و افزایش کارآیی، مجبور می‌شوند در بانکها و مؤسسات مالی بزرگ‌تر ادغام شوند.

صنعت بانکداری و خدمات مالی، به‌گونه‌ای روزافزون، جهانی می‌شود و رقابت بسیار دشوار و فشرده‌ای را تجربه می‌کند. از سوی دیگر، پدیده جهانی شدن این صنعت، این امکان را به‌وجود می‌آورد که امواج تغییرات و تحولات سیاسی و اقتصادی کشورها و قطب‌های بزرگ اقتصادی، به‌ویژه بحران‌های مالی و اقتصادی، به سرعت کشورهای دیگر را فرا گیرد و در وضعیت اقتصادی و بازارهای مالی آن‌ها اثر گذارد.

انقلاب تکنولوژیکی و پیشرفت‌های شگفت‌انگیز فناوری اطلاعات، امکان ارائه خدمات بانکی از طریق دستگاه‌های خودپرداز الکترونیکی، پایانه‌های فروش، انواع کارت‌های بدهی و اعتباری و هوشمند، تلفن همراه و اینترنت را فراهم ساخته است؛ حتی چک‌های کاغذی نیز جای خود را به چک‌های تصویری الکترونیکی می‌دهند و به تدریج بانکداری مجازی جایگزین بانکداری شعبه محور خواهد شد.

ابزارهای مالی مورد استفاده در بانکها و مؤسسات مالی نیز در چند دهه اخیر بسیار پیشرفت کرده است. انواع ابزارهای مشتقه مالی، امکان فعالیتهای معاملات مالی گسترده‌تری را برای بانکها و مؤسسات خدمات مالی فراهم ساخته است.

ادغام‌ها، پیشرفت‌های بانکداری الکترونیکی و گستردگی و تنوع خدمات بانکی و ابزارهای مالی، از یک سو موجب پیچیدگی ساختار سازمانی و فرآیندهای عملیاتی بانکها شده و از سوی

مؤسسات را با ریسکها و چالشهای متعدد روبه‌رو ساخته است که نظارت بیش‌تر و دقیق‌تر از سوی بانک مرکزی را ضروری می‌سازد.

مجموعه عوامل ذکر شده در بالا، همگی حکایت از آن دارد که امروزه مدیریت و اداره مؤثر یک بانک یا مؤسسه ارائه دهنده خدمات مالی، نیاز به دانش روز بانکداری و مهارت‌های مدیریتی دارد. کتاب «مدیریت بانک و خدمات بانکی» از جمله معدود کتاب‌هایی است که دانش بانکداری نوین را در اختیار مدیران بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری قرار می‌دهد و آن‌ها را در اداره مؤثر یک بانک یاری می‌دهد.

مؤسسه عالی آموزش بانکداری ایران، به منظور توسعه دانش بانکداری در کشور، پیوسته کوشش کرده است که در کنار آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص برای نظام بانکی کشور، با استفاده از اساتید و پژوهشگران شایسته و با تجربه، نسبت به ترجمه و تألیف کتاب‌های علمی و کاربردی در زمینه‌های مختلف بانکداری، اقتصاد، مالی و مدیریت اقدام نماید و در این راستا تاکنون کتاب‌های متعددی را منتشر کرده است.

کتاب «مدیریت بانک و خدمات مالی» نوشته «پیتر اس. راس» و «سیلویا سی. هاجینز» که اینک ترجمه آن را در پیش روی دارید، یکی از معتبرترین کتاب‌های علمی و کاربردی است که تاکنون چندین بار تجدیدنظر و تجدید چاپ شده و در دانشگاه‌های صاحب نام جهان مورد استفاده قرار گرفته است.

دکتر مرتضی اله‌داد

رئیس مؤسسه عالی آموزش بانکداری ایران